

FAGOPPGAVE

Tema: Den profesjonelle førskolelærer

Dobbel kulturtilhørighet: hva kan en førskolelærer gjøre for å støtte minoritetsspråklige barns doble kulturtilhørighet?

Utarbeidet av:

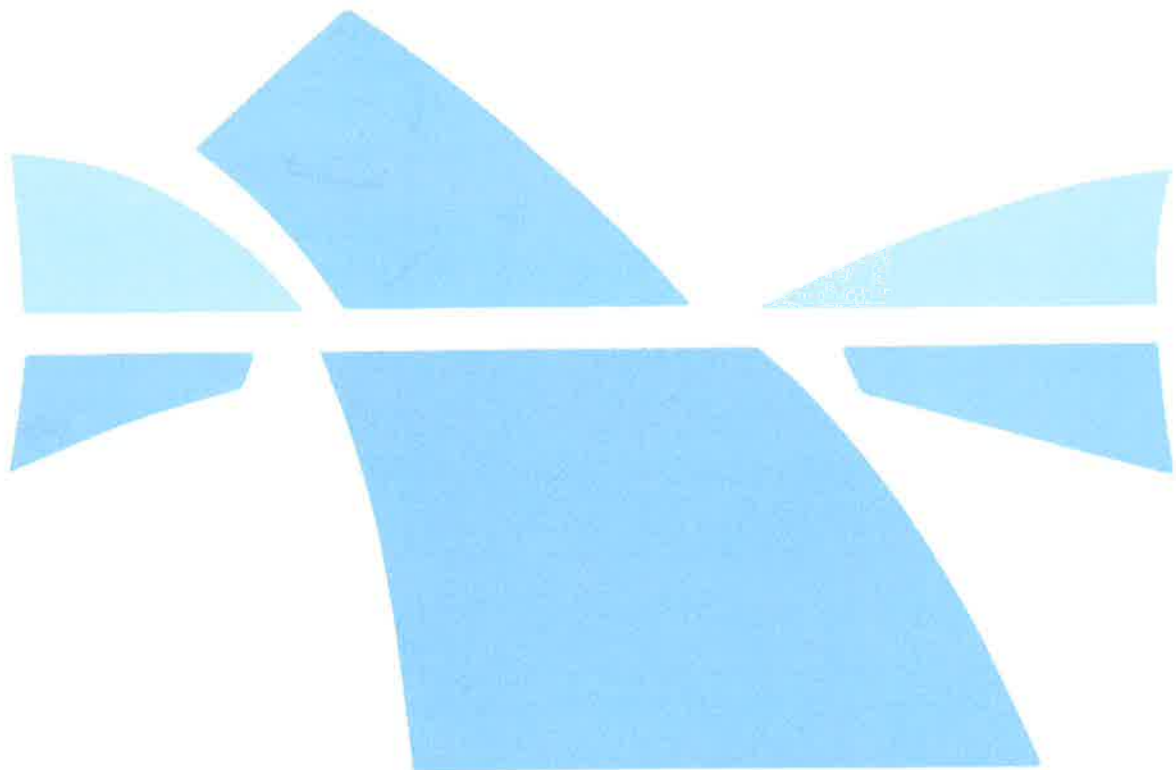
Mona Merete Rogne

Studium:

Førskolelærerutdanning, deltid, kull 2008, Mysen

Innlevert:

Høst 2011

INNHold:

1.0	INNLEDNING	3
1.1	Begrunnelse for valg av oppgave	3
1.2	Førforståelse	4
1.3	Presentasjon og avklaring av problemstilling	5
2.0	BEGREPSAVKLARING MED BEGRENSET TEORI	5
2.1	Begreper	5
2.1.1	Minoritetsspråklige barn	5
2.1.2	Kultur	6
2.1.3	Kulturell identitet	6
2.1.4	Kulturtilhørighet	7
3.0	HVA SIER RAMMEPLANEN	7
3.1	Rammeplan og kulturtilhørighet	7
4.0	TEORETISKE PERSPEKTIVER	8
4.1	"Barnet møter verden gjennom andre" ... Vygotskij.	8
4.2	Transaksjonsprosesser mellom barn og miljø.	8
5.0	METODE	9
5.1	Vitenskapsteoretisk forankring	9
5.1.1	Hermeneutikken	9
5.2	Skriftlig intervju	10
5.2.1	Utforming av spørsmålene	10
5.3	Utvalg av informanter	11
5.4	Innsamling av data	11
5.5	Kort presentasjon av informantene	11
5.6	Kildekritikk	12
6.0	FUNN	12
6.1	Dobbel kulturtilhørighet	12
6.2	Kulturell identitet	13
6.3	Vekselspill mellom formidling og barns aktivitet	13
6.4	Avdelingens arbeid med tanke på utvikling av dobbel kulturtilhørighet	14
6.5	Den viktigste oppgaven	14
6.6	Nødvendige midler	15
7.0	DRØFTNING	15
8.0	AVSLUTNING	20
8.1	Hva fant jeg ut?	20
8.2	Utviklings – og læringsutbytte	21
9.0	LITTERATUR	23
10.0	VEDLEGG	25
10.1	Forespørsel sendt per e – post om deltakelse i undersøkelsen	25
10.2	Eksempel på Empiri –Rådata	26
8.3	Spørsmål til skriftlig intervju	28

1.0 INNLEDNING

I denne oppgaven så velger jeg tema minoritetsspråklige barn og dobbel kulturtilhørighet. Det ble viktig for meg å finne et tema å skrive om som kan stille krav til førskolelærerens kunnskaper og vilje til utvikling. Det kan være slik at vi som arbeider i barnehager noen ganger kan bli komfortable i for eksempel våre holdninger, oppgaver og barnesyn. Jeg er av den oppfatning at for å bli en profesjonell førskolelærer så må vi av og til ut av våre komfortable soner og være villige til å søke ny kunnskap og til å være positive til utvikling og endring.

I dagens samfunn der det flerkulturelle og mangfoldet blir stadig mer synlig så kan vi oppleve å møte forskjellige kulturer, språk, verdier og holdninger i barnehagen. I arbeidet med barn og kultur, og i møte med barnet og familien, så mener jeg at vi må være villige til å være åpne for det som er annerledes. Vårt barnesyn vil kunne få en innvirkning på hvordan vi ser på minoritetsspråklige barn og deres kulturelle bakgrunn. Jeg velger å se barn som ressurssterke og som aktive aktører i sin egen utvikling. Barn, uansett bakgrunn, både kan og vil påvirke sine miljøer.

I mine undersøkelser og i den påfølgende rapporten så ønsker jeg å få en bedre forståelse for minoritetsspråklige barn og dobbel kulturtilhørighet.

1.1 Begrunnelse for valg av oppgave

Andre kulturer har alltid fasinert meg. Derfor så valgte jeg å studere sosial antropologi rett etter videregående. Da jeg senere fikk jobb i en flyktning barnehage så syntes jeg det var spennende å arbeide med barn og voksne fra hele verden. Jeg ble mer og mer nysgjerrig på barns utvikling og valgte å bli i barnehage sektoren i flere år før jeg tok steget ut og erkjente at det er i barnehagen og i arbeid med barn jeg trives best. Dermed så valgte jeg å starte på førskolelærerutdanningen. Til sammen så har jeg nå åtte års erfaring med arbeid fra barnehager. Jeg har arbeidet som assistent, pedagogisk leder på dispensasjon og som styrer assistent. Nå er jeg ansatt i en flerkulturell barnehage i X kommune.

Da jeg skulle velge tema til denne oppgaven så hadde jeg vansker for å lande på en problemstilling. Jeg var innom ulike tema før jeg leste i Rammeplanen og kom over det som står skrevet om dobbel kulturtilhørighet. Jeg ønsket å få en bedre forståelse av hvordan det arbeides med dette ute i barnehagene.

1.2 Førforståelse

Dalland (2007:265) hevder at alle har tanker eller fordommer om det en ønsker å undersøke. Her vil jeg kort fortelle om hvilke tanker, meninger og holdninger som jeg satt på før jeg skrev denne oppgaven.

Etter å ha arbeidet noen år med flerkulturelle barn og sette det store mangfoldet som finnes ute i barnehagene så satt jeg på det inntrykket at vi som er i barnehagene har så lett for å generalisere. For eksempel så kan vi markere Eid i barnehagen og formidle om Ramadan. I flere barnehager som jeg har vært innom så er dette det vi har for eksempel gjort for å ta vare på de muslimske barnas kulturelle og religiøse bakgrunn.

Skoug (1989) skiller mellom to ulike kategorier av barnehager etter kulturbruk:

”Hverdagsbrukeren” og ”Festbrukeren”. Der Hverdagsbrukeren legger vekt på kulturlikheter og kulturvariasjoner i barnehagens hverdag og festsammenhenger, så legger Festbrukeren mer vekt på kultur som noe eksotisk som kan trekkes frem ved høytider og lignende. Skoug bruker eksempel med musikk, der for eksempel vietnamesisk musikk er ”vietnamesisk” mens norsk musikk betegnes som ”musikk”. Dette er definisjoner som de med majoriteten i barnehagen kan gjøre.

Mine tanker om hvordan det arbeides med kultur i barnehagene var nok ganske likt det som Skoug her presenterer. Jeg satt med det inntrykket av at personalet i noen barnehager ”henter” fram det kulturelle ved høytider og i noen andre barnehager så brukes de kulturelle forskjellene og likhetene i hverdagen til barnehagen. Det som for meg var felles for disse to synene var at jeg tenkte ”grupper” og ikke enkelt individ. Vi kunne markere Eid for de muslimske barna uten å reflektere over at disse barna kom fra flere forskjellige land og ulike kulturer.

1.3 Presentasjon og avklaring av problemstilling

Rammeplanen er klar på hva barnehagene skal gjøre; støtte opp under den doble kulturtilhørigheten. Det kan være et stort rom for hvordan man velger å arbeide med dette. Rammeplanen presiserer bare at det skal være et vekselspill mellom formidling og barnets aktiviteter. I denne oppgaven så ønsker jeg å se nærmere på hvordan barnehagene arbeider med dette. Min problemstilling blir da som følger:

”Hva kan en førskolelærer gjøre for å støtte minoritetsspråklige barns doble kulturtilhørighet?”

Problemstillingen har blitt plukket fra hverandre og satt sammen igjen opptil flere ganger. Det tok tid før jeg satt med en følelse av at dette var en problemstilling som jeg var fornøyd med. Det var ikke før en medstudent foreslo å bytte ut ”hvordan” med ”hva” i begynnelsen av problemstillingen at jeg selv skjønnte hvor jeg ville hen. Det å bruke ”hvordan” kan henseile på at man skal komme med en fasit eller et mer konkret svar. Å bruke ”hva” kan vise til flere ulike veier uten å stille krav om at det skal komme et ”riktig” svar. Slik ble diskusjonen mellom oss studentene og jeg må si at jeg verdsatte innspillet stort. Det gjorde at jeg ble reflektert over hvordan jeg hadde stilt opp problemstillingen og hva den egentlig sa. Formålet med denne undersøkelsen og rapporten er å bedre forstå hva en førskolelærer kan gjøre for å støtte den doble kulturtilhørigheten og ikke å komme med et ferdig svar.

2.0 BEGREPSAVKLARING MED BEGRENSET TEORI

2.1 Begreper

Her har jeg samlet noen begreper som jeg bruker i oppgaven.

2.1.1 Minoritetsspråklige barn

Alle barn som har ett annet morsmål enn norsk, svensk, dansk eller engelsk (Høigård, 2006:179). Minoritet betyr å være i mindretall, for eksempel i kjønn, språk, kultur, religion. (Eidhamar, 2002). Men man kan også bli regnet som en minoritet dersom man *har lite makt eller lav status* (Eidhamar, 2002: 25). Man kan være minoritet på noen områder og majoritet

på andre. For eksempel så kan et barn være muslim av religion: religiøs minoritet, men oppvokst med norsk som språk: språklig majoritet (Eidhamar, 2002).

2.1.2 Kultur

Jeg forholder meg til hva rammeplanen sier om kultur:

Kultur handler om arv og tradisjoner, om å skape og om å levendegjøre, fornye og aktualisere. Kultur utvikles i spenningen mellom tradisjon og fornyelse. Både lokale og nasjonale kulturverdier, slik disse gjenspeiles i barns oppvekstmiljø, må være representert i barnehagens virksomhet. (Kunnskapsdept 2006:30).

2.1.3 Kulturell identitet

Jeg tror det er viktig å være klar over at begrepet kulturell identitet ikke har en entydig definisjon. Det å finne en god definisjon på kulturell identitet skulle vise seg å bli en utfordring. Flere bruker begrepet uten å direkte definere det. Rammeplanen (2006) er ikke ett unntak her. I min søken etter en bedre forståelse av begrepet kulturell identitet kom jeg over flere syn.

Iben Jensen (2003) foreslår at man ser på kulturell identitet som noe som ikke er bestemt av for eksempel etnisitet eller nasjonalitet, men heller som noe som består av mange forskjellige identiteter som for eksempel også kjønn, jobb, interesser osv. Slik unngår vi at det blir en hierarkisk struktur, sier Jensen, der det er en spesiell identitet som bestemmer hva som er den kulturelle identiteten. Jensen foreslår at vi kan se kulturell identitet som en gul løvetann der hver enkelt gule lille blad kan sees på som fragmenter av våre identiteter. Alle identitetene er i blomsten på samme tid, og det er bare analytisk at disse fragmentene kan sees separat (Jensen, 2001)

Friedman (1994) sier at kulturell identitet er en sosial identitet som er basert på en spesifikk kulturell konfigurasjon. Dette kan være for eksempel historie, rase, etnisitet, og de er alle sosialt konstruert, og de kan være grunnlaget for kulturell identitet.

Hall (1990) sier at det er minst to måter å tenke om kulturell identitet. Den ene er å se på kulturell identitet som en enhetlig, delt kultur som folk med felles historie og bakgrunn har. Her inngår det stabile rammer og referanser med kulturelle koder og delt historie som gjør oss til ”ett folk”. Det andre synet på kulturell identitet som Hall beskriver tar utgangspunkt i det som har vært, historien, men anerkjenner at ting er foranderlige og at vi ikke kan snakke om en felles identitet eller felles erfaringer. Kulturell identitet tar utgangspunkt i det som har vært men alt er foranderlig om det så er kultur eller histories gang. Hva vi kan bli er like viktig her som det vi er.

2.1.4 Kulturtilhørighet

Dersom vi tar utgangspunkt i hva rammeplanen (2006) sier om kultur, at den er både fornyende og tradisjonell, så kan kulturtilhørighet være en tilhørighet man føler til en kultur her og nå med basis i historien til kulturen.

3.0 HVA SIER RAMMEPLANEN

Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver er et dokument som barnehagene må forholde seg til daglig. Der er det både føringer og også krav til innholdet i barnehagens virksomhet. I denne oppgaven så bruker jeg rammeplanen fra 2006 da det er den rammeplanen jeg har i papirutgave.

3.1 Rammeplan og kulturtilhørighet

I Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (Kunnskapsdept 2006) så står det i kapittel 2.6:

”Barnehagen har en viktig rolle som arena for utvikling av kulturell identitet. Vekselspill mellom formidling og barns egen aktivitet skal være en del av barnehagens særpreg” (Kunnskapsdept 2006:30). Videre sier rammeplanen at barn som tilhører etniske minoriteter, nasjonale minoriteter og den samiske urbefolkningen må få støtte i å utvikle sin doble kulturtilhørighet. Rammeplanens formuleringer med ord som ”skal” og ”må” forteller meg at dette er noe som barnehagene er pålagt å gjøre. Det som derimot i mindre grad er klart er

hvordan dette skal gjennomføres praktisk i barnehagene. Her har barnehagene tilsynelatende et stort handlingsrom.

4.0 TEORETISKE PERSPEKTIVER

De teoretiske perspektivene jeg sitter med vil kunne si noe om mitt utgangspunkt for å bedre forstå temaet jeg har valgt. For å kunne støtte ett barn i dets doble kulturtilhørighet så mener jeg at det er viktig å ha en forståelse om hvordan barn kan sosialiseres inn i en kultur og ha kunnskaper om barns utvikling. Her følger en presentasjon av hovedperspektivene i min undersøkelse og oppgave. Vygotskij sin teori om kulturell utvikling og transaksjonsmodellen.

4.1 "Barnet møter verden gjennom andre"... Vygotskij.

"(...) barnet møter verden gjennom andre" sa Vygotskij (Skodvin, 2006:242).

Videre formulerte Vygotskij en lov for kulturell utvikling som går på det at det er to linjer for utvikling hos et barn. Den ene linjen går fra det sosiale mellom mennesker og det andre psykologisk innen barnet selv (Skodvin, 2006). Begrepene Vygotskij bruker her er interpsykisk og intrapsykisk. Interpsykisk er prosesser mellom mennesker og intrapsykisk er prosesser innen hvert enkelt menneske (Skodvin, 2006).

Barnet lærer og får erfaringer om kultur igjennom samhandlinger med andre mennesker.

"Innenfor en kultur vil barnet først gjøre noe sammen med andre på et sosialt plan, og først deretter være i stand til å gjøre noe alene på et indre plan" (Skodvin, 2006: 242). Med andre ord betyr dette at barnet etter hvert fungerer på egen hånd slik det først gjorde i samhandling med andre. Sett i lys av Vygotskij sin teori om kulturell utvikling så kan samhandlinger i barnehagen bli en viktig del av arbeidet med barn og kultur.

4.2 Transaksjonsprosesser mellom barn og miljø.

"Barns utvikling forstås som transaksjonsprosesser mellom barnet selv og barnets miljø over tid" (Sameroff, 2000 i Drugli, 2010). Barnet har transaksjonsprosesser der det både gir og tar sammen med en annen part (Drugli 2010). Hvilke transaksjoner som skjer på ett tidspunkt kan

ha konsekvenser for hvilke transaksjoner som kan skje på ett annet tidspunkt. Barn et og miljøet vil preges av gjensidige påvirkninger, forandringer og også regulere seg i forhold til hverandre (Drugli 2010: 14).

Drugli (2010) sier at transaksjonsmodellen ser barnet som en aktiv part i sin egen utvikling. Barnet påvirker sine omgivelser og blir også selv påvirket. Hvert enkelt barn vil oppleve dette forforskjellig og påvirkningene vil være ulike. Denne modellen er en ramme for å forsøke å forstå barnets utviklingsprosesser sier Drugli. Hvordan barnets utviklingsmiljø har forskjellige deler og hvordan de henger sammen, eksempelvis hjemmet og barnehagen, er også viktige aspekter ved denne modellen.

Bronfenbrenners utviklingsøkologiske modell blir tatt opp i transaksjonsmodellen (Bronfenbrenner, 1992 i Drugli, 2010). Her er barnets helhetlige utviklingsmiljø sett i sammenheng og modellen viser hvordan de ulike nivåene i miljøet kan påvirke barnet og samspillet med andre mennesker. Det legges videre vekt på at utviklingen til barnet skjer på flere arenaer som for eksempel i barnehagen og i hjemmet og at det er til det beste for barnet og dets utvikling at det er godt samarbeid mellom arenaene (Drugli, 2010).

5.0 METODE

”Metoden hjelper oss å samle inn data, det vil si den informasjonen vi trenger til undersøkelsen vår” (Dalland 2007:83).

5.1 Vitenskapsteoretisk forankring

Vitenskapsteoretisk forankring viser til hvilken kunnskapsforståelse metodevalget springer ut i fra (Dalland, 2007).

5.1.1 Hermeneutikken

Hermeneutikk er ett syn på hvordan kunnskap blir til og knyttes til forstående kunnskap (Dalland, 2007). Det handler om å forstå og tolke og å gi mening til det vi studerer. Innenfor hermeneutikken så vil man prøve å forstå livet og menneskene og ikke forklare, derfor kan denne tilnærmingen være viktig for de som skal arbeide med mennesker (Dalland, 2007: 56).

I denne oppgaven så har jeg valgt en hermeneutisk tilnærming fordi jeg er interessert i å prøve å forstå det temaet jeg studerer.

5.2 Skriftlig intervju

I undersøkelsene mine så bruker jeg skriftlig intervju. Kvalitativt orienterte metoder brukes for å forsøke å forstå meningsfylte fenomener (Dalland 2007).

Dalland (2007) viser til flere kjennetegn ved disse som for eksempel å formidle forståelse eller å få fram det som er spesielt med ett fenomen. Intervjuet består av to deler først en del med bakgrunnsspørsmål og så hoveddelen med spørsmålene om det jeg ønsker å undersøke. Ulempen med å velge en slik metode er at jeg ikke kan stille oppfølgingsspørsmål der og da, får ikke sett kroppsspråk, mimikk eller hørt tonefall. Lav svarprosent kan også være en bakdel.

1. Informasjonsbrevet om undersøkelsen sender jeg ut sammen med brevet fra Høgskolen i Nesna.
2. Dersom førskolelærerne i barnehagene vil være med på undersøkelsen så sender jeg ut intervjuet på e post.
3. Spørsmålene besvares skriftlig og sendes så tilbake til meg.

5.2.1 Utforming av spørsmålene

Det å lage spørsmål til undersøkelsen var en lang prosess. Siden spørsmålene ikke blir stilt personlig så stiller det krav til at de er klart og tydelig formulert og at det er liten sjanse for feiltolkning. Det var absolutt en nyttig erfaring. Jeg har to spørsmål som går på begreper. Etter å ha erfart hvor mange syn på kulturell identitet som finnes så syntes jeg at det var viktig å få en forståelse av hva informantene legger i begrepene. For hvordan informanten ser på for eksempel kulturell identitet kan være annerledes enn hvordan jeg ser det eller hvordan en annen informant ser det. Jeg valgte også å ta med bakgrunnsspørsmål for jeg følte at det kunne ha noe å si for svarene til informantene. Om man arbeider på en avdeling med ingen eller med mange minoritetsspråklige barn mener jeg kan ha en innflytelse på hvordan man tenker rundt kulturtilhørighet.

5.3 Utvalg av informanter

Jeg valgte å sende ut forespørsler til to kommuner, til barnehager i den kommunen jeg bor i. Samt til barnehager i den kommunen jeg arbeider i. Jeg sendte ut forespørsel til alle barnehagene, både kommunale og private i hjemkommunen. I den andre kommunen sendte jeg ut forespørsel til alle kommunale og private barnehager i den bydelen jeg arbeider i. Grunnen til at jeg valgte å sende ut til så mange barnehager var at jeg leste i Dalland (2007) at det kan være lav svarprosent på undersøkelser som sendes ut skriftlig. Derfor prøvde jeg å kompensere for dette med stort utvalg.

5.4 Innsamling av data

Det å få inn svar på undersøkelsen skulle vise seg å bli en enda større utfordring enn antatt. På forespørsel i hjemkommunen så fikk jeg fem positive tilbakemeldinger og sendte da ut undersøkelsen per e post til de førskolelærerne som takket ja. Da fristen for å svare gikk ut så sendte jeg en høflig påminnelse og fikk da inn tre undersøkelser. I bydelen jeg arbeider i fikk jeg tilbake to undersøkelser og har da totalt fem informanter til oppgaven.

Å være forberedt på at det kunne være utfordringer med å få inn intervjuene og det å stå i situasjonen er vidt forskjellig. På ett tidspunkt tenkte jeg at jeg ikke kom til å få nok data til rapporten. Det skulle imidlertid vise seg at svarene jeg fikk inn var mer utfyllende enn jeg hadde håpet på og jeg følte at jeg fikk en forståelse for hvordan førskolelærerne som svarte tenkte og arbeidet med tema.

5.5 Kort presentasjon av informantene

Alle informantene er førskolelærere. Fire av fem informanter arbeider som pedagogiske ledere. En av informantene er styrer i en flerkulturell barnehage. Alle informantene jobber i direkte daglig kontakt med minoritetsspråklig barn. To av informantene har annen kulturtilhørighet enn kun norsk. Informant A har swahili som morsmål og Informant E har foreldre fra Pakistan. Alle informantene har over 4 års erfaring fra barnehage. Ingen av informantene arbeider i samme barnehage. Informant D og E arbeider i barnehager i bydelen jeg jobber i og informantene A, B og C er i barnehager i hjemkommunen min.

5.6 Kildekritikk

Kildekritikk er både metodene som vi kan bruke for vurdere kildene som brukes og kildekritikken skal kunne vise at vi kan forholde oss kritiske til det kildematerialet som er brukt (Dalland, 2007: 66).

I denne oppgaven så har jeg brukt pensum fra pedagogikkfaget, RLE, samfunnsfag, norskfaget og også pensum i drama, musikk og forming. For å få en bedre begrepsforståelse så valgte jeg å bruke kilder fra de andre fagene. Jeg har også brukt bøker fra andre fagtradisjoner som sosialantropologi. Her har jeg forsøkt å holde meg til førstehåndskilder og på originalspråk. En mulig feilkilde her er om jeg misforstår språket eller oversetter feil.

Jeg har også en annenhånds og også en tredjehånds kilde i litteraturen jeg har brukt. I slike tilfeller så må jeg være oppmerksom på at kilden kan være sitert feil, mistolket, eller misforstått.

Når det gjelder undersøkelsene mine så kan en mulig feilkilde være spørsmålene mine. Jeg kan ha stilt veiledende eller villedende spørsmål. Tre av informantene som valgte å svare er henholdsvis en tidligere øvingslærer jeg har hatt og to tidligere kollegaer. To av informantene er ukjente for meg. Det er alltid en mulighet, om enn en liten en, for at de informantene som har kjennskap til meg har svart ut i fra hva de tror jeg vil vite. Men etter å ha gjennomgått svarene så vil jeg si at jeg vurderer svarene til å være naturlige fra informantene sin side.

6.0 FUNN

Her vil jeg presentere funnene fra undersøkelsen. De er sortert under de ulike spørsmålene.

6.1 Dobbelt kulturtilhørighet

Alle informantene er enige i at dobbelt kulturtilhørighet kan bety at barna kommer i fra eller har tilhørighet i to eller flere kulturer. Informant E utdyper dette med å si at det kan være foreldrene som kommer fra en annen kultur eller land. Informantene kommer med flere eksempler på hvordan de forstår dobbelt kulturtilhørighet. En sier at de to ulike kulturene kan godt være både utfyllende og motstridene og ett eksempel kan være at det i norsk kultur er

viktig med blikk kontakt mens i andre kulturer så kan dette være ett tegn på respektløshet. Ett annet eksempel som blir nevnt er det med språk. Barnet kan snakke norsk i barnehagen men morsmål hjemme. Det med tradisjoner og høytider blir også tatt opp, barna kan være med å markere jul i barnehagen uten at de feirer det hjemme.

6.2 Kulturell identitet

Her fikk jeg fem forskjellige svar og jeg mener at det er viktig at alle svarene blir presentert for å vise mangfoldet rundt forståelsen av begrepet kulturell identitet.

Informant A sier at kulturell identitet er noe som vi gjør og føler når vi møter noen som vi mener er kulturelt forskjellig fra oss selv. Tradisjoner, normer og at man har en tilknytning til andre rundt er ting som informant B trekker frem og sier vider at det er den delen av identiteten hvor man kjenner seg igjen i for eksempel historie, skikker, sanger, eventyr og tradisjoner. Informantene C og D har forstått begrepet kulturell identitet ganske likt med bare små variasjoner. Den ene sier at det er når man identifiserer seg i sin kultur og den andre sier at det er hvilken kultur som har som sin identitet, som for eksempel en "somalisk person som bor i Norge men føler mer for den somaliske kulturen enn den norske".

Informant E har ett litt annet perspektiv enn de andre. Det er ett veldig stort begrep, sier Informant E, og det kan omfavne mye. Eksepler som er tatt med er å ha en nasjonal kulturbakgrunn eller at man kan komme fra en musikalsk familie som har musikk i sin daglige kultur.

6.3 Vekselspill mellom formidling og barns aktivitet

Informantene svarer en del forskjellig på dette spørsmålet om hvordan avdelingen arbeider med vekselspill mellom formidling og barns aktivitet når det gjelder kulturell identitet.

Informant A sier at de ikke har fokusert på dette området de siste årene men at en del aktiviteter rundt FN dagen og Internasjonal dag i barnehagen har blitt planlagt med tanke på kulturell identitet. "Jeg har full erfaring på dette området men jeg ikke har fått mulighet til å jobbe med dette i en lang periode" (Informant A).

Eksempler som kommer fram med tanke på vekselspill mellom formidling og barns aktivitet er å fortelle eventyr med konkreter hvor barna også deltar, å bruke bilder hvor de ser på tradisjoner, bygninger og landskap i ulike land. Sang og dans er også aktiviteter som blir

trukket fram som eksempler på aktiviteter. Å markere Eid er ett annet eksempel som to informanter nevner.

I barnehagen vår så får alle lov til å være dem de er. Det er så naturlig å snakke om ulike språk, like språk, se at vi ser ulike ut. I lek kan barnas kultur gjenspeile. For eksempel når barna leser dua/bordbønn før de starter å spise (altså i dukkekroken).

(Informant E om vekselspill).

6.4 Avdelingens arbeid med tanke på utvikling av dobbel kulturtilhørighet.

”Gi status til foreldrenes hjemme bakgrunn, voksne gir barna og foreldre friheten til å velge hva som er godt for deres barn uten å komme med fasit svar hele tiden.” (Informant E).

Prosjektarbeid er det to informanter som trekker frem.

”Prosjektarbeid i gruppe med fokus på hvordan en ting kan gjøres annerledes i andre land kan hjelpe enkelte barn å utvikle doble kulturtilhørighet.” (Informant A)

Andre ting som avdelingene arbeider med og som de anser som viktige med tanke på utvikling av dobbel kulturtilhørighet er: markere høytider fra ulike kulturer, henge opp bilder fra Norge og de ulike landene barna kommer fra, lære sanger på morsmålet til barna, alle barna deltar på lik linje i markeringene av norske tradisjoner på avdelingen, bruk av tospråklig assistanse.

Kommunikasjon, tillitt og varierte opplevelse og erfaringer er viktig sier Informant C.

6.5 Den viktigste oppgaven

Når det gjelder hva informantene anser som den viktigste oppgaven de har for å legge til rette for dobbel kulturtilhørighet så nevner fire av fem informanter foreldresamarbeid.

Ved at barna opplever at foreldrene og vi i barnehagen samarbeider og støtter begge kulturer vil barna være trygge og kunne ta inn ulike opplevelser. I noen tilfeller vil vi

være avhengig av foreldrenes hjelp og informasjon for å kunne ta med barnas andre kultur korrekt i barnehagen.

(Informant B)

Den informanten som ikke nevnte foreldresamarbeid sier at god kommunikasjon og tillitt er viktig. To andre informanter sier også at det er viktig at barna har tillitt til deg og føler trygghet i miljøet i barnehagen. Å skape ett miljø der barna føler seg sett og hørt er viktig sier Informant E. Veiledning av det øvrige personalet på hva kulturtilhørighet er og på hvordan man kan utrykke seg på forskjellige måter sier Informant A er viktige oppgaver.

6.6 Nødvendige midler

På spørsmål om informantene opplever at barnehagen har fått nødvendige midler for å arbeide med minoritetsspråklige barn sin doble kulturtilhørighet så svarer fire av fem informanter nei. Når det gjelder hvilke midler de fire kunne tenke seg så er alle enige i at de ville ha hatt ekstra personal ressurser i form av to språklige assistenter (morsmål assistent). Informant D nevner også mulighet for å kunne få tolk på foreldremøter og samtaler. Ekstra midler for å kjøpe inn materiell som for eksempel bøker på andre språk, film, musikk, kunst og klær blir også nevnt av fire av fem informanter. Dessverre så sa ikke den informanten som svarte at barnehagen hadde fått midler hvilke midler dette var.

7.0 DRØFTNING

I arbeidet med oppgaven så er det flere ting som jeg har blitt oppmerksom på. Det første er at det å avklare begreper er veldig grunnleggende, ikke bare for oppgaver slik som denne men også ute i arbeidslivet. Da jeg for eksempel skulle finne en definisjon på kulturell identitet så oppdaget jeg at det er mange perspektiver og definisjoner på dette begrepet. Dataene som jeg fikk inn fra informantene viser også til variasjon på hvordan de forstår kulturell identitet.

Rammeplanen (2006) bruker dette begrepet uten å gå en videre forklaring på hva den legger i dette. Det mener jeg skaper rom for tolkning. Når da for eksempel en barnehage skal arbeide med dette så kan man risikere at de ansatte sitter med vidt forskjellig syn på begrepet. Dette kan påvirker hvordan man velger å arbeide med temaet. Om vi ser på hva informantene har svart så spenner svarene seg fra å se på kulturell identitet knyttet til nasjonal identitet til en

videre forståelse som også inkluderer å se på den kulturen som selve familien har, eksempelvis musikalsk kultur. Dersom barnehagen da skal arbeide med dobbel kulturtilhørighet og kulturell identitet er en del av dette, da kan det bli flere forskjellige opplegg. Noen kan vektlegge og fokusere på landene som barna kommer fra, andre vil kunne se på familiebakgrunnen, andre vil kunne vektlegge etnisitet.

Når det gjelder begrepet kulturtilhørighet så var det også der variasjoner på hvordan informantene forstod begrepet. Dette forteller meg at for at en førskolelærer skal kunne arbeide med dette temaet så trenger han eller hun kanskje å avklare hva de på avdelingen legger i dette for slik å bli selv bevisste på tema og kan da legge opp aktiviteter på avdelingen etter dette.

I funnene fra undersøkelsen så sier Informant E når det gjelder vekselspill mellom formidling og barns aktivitet at de samtaler med barna om likheter og ulikheter og lar barna få rom til å være seg selv. Informanten sier også at de i leken kan se at barnas kultur blir gjenspeilet. Ett eksempel om barn som sier dua (bordbønn i Islam) før de skal leke spise i dukkekroken. Teorien til Vygotskij om inter- og intrapsykisk (Skodvin, 2006) minner meg om dette eksempelet.

Å si dua kan være en del av det å være praktiserende muslim og barna kan ha erfart dette hjemme sammen med sin familie. Så tar barnet og spiller dette ut sammen med andre barn i dukkekroken i barnehagen. Barna lærer og erfarer kulturen først i samhandling med andre for så å gjøre det alene på ett indre plan. Dette med barna som sier dua i dukkekroken er for meg ett eksempel på denne prosessen. De erfarer dette først hjemme med familien og prøver så ut denne rollen eller handlingen i lek sammen med andre barn. Leken kan være et fundament for læring i barnehagen. Leken sikrer at barna får utfolde seg og får prøve ut impulser i et trygt miljø (Lillemyr 2001). Her mener jeg at den voksnes rolle er svært viktig. Det er personellet i barnehagen som må se barnas lek og impulser og som må hjelpe de til å kunne utrykke seg.

Sett i lys av Vygotskij sin teori så er det samhandlinger som skal til for at barna skal bli i stand til å gjøre noe alene på det indre planet. Ved at de voksne i barnehagen tar barnas lek og impulser alvorlig, er tilstedeværende, støttende og samhandlende så kan de få viktig

informasjon om hva som opptar barna, om hvem barna leker med, hvilke venner de har, status i barnegruppen, kunnskaper og ikke minst om hvordan barna spiller ut sin kulturelle identitet og ser på sin kulturelle tilhørighet.

Elementer fra de estetiske fagene blir trukket fram både når det gjelder vekselspill mellom formidling og barnas aktivitet samt for å arbeide med å utvikle den kulturelle tilhørigheten. Dans, eventyr, sang og bruk av bilder er aktiviteter som blir nevnt av informantene. Det å ta utgangspunkt i noe som barna har en interesse i er å ta barna på alvor og legge til rette for at barna kan påvirke og medvirke på opplegg som blir planlagt. Dette kan være spesielt viktig når man arbeider med minoritetsspråklige barn som kan ha varierende grad av norsk språk.

Paulsen (1994) snakker om instrumentelle mål; der man bruker de estetiske fagene for å nå andre målsettinger som ikke ligger innenfor det estetiske fagfeltet. Personlig så tror jeg mange av oss som jobber i barnehager bruker de estetiske fagene til å oppnå mål utenfor fagområdet. De estetiske fagene favner om så mange aspekter og muligheter at jeg tror de blir naturlige fag å benytte seg av i en slik sammenheng. Jeg mener at dersom man har klare mål for hva man vil oppnå med aktiviteten og er reflekterende og evaluerende i forhold til sine opplegg og sin praksis, så kan de estetiske fagene være et viktig fagområde for å arbeide med for eksempel målsettinger innenfor kulturtilhørighet og identitet.

I følge transaksjonsmodellen så forstås barns utvikling som transaksjonsprosesser mellom barnet og miljøet. Barnet og miljøet vil preges av gjensidige påvirkninger og barnet sees på som aktivt i sin egen utvikling (Drugli, 2010). Ting som gikk igjen i undersøkelsen var prosjektarbeid, tillitt, kommunikasjon, skape trygt miljø og barna skal se og føle seg hørt. Dette synes jeg viser at førskolelærerne tar med barnet i planlegging og gjennomføring av aktiviteter og hverdagen på avdelingen.

Førskolelærerne både ser barnet og blir påvirket av barnet, og barnet får da påvirket miljøet sitt. Sett sammen med hva definisjonen på hvordan man kan forstå kultur: som noe forandrelig og noe som utvikler seg i mellom tradisjon og fornyelse (Kunnskapsdept 2006). Her mener jeg at man kan bruke transaksjonsmodellen som en modell for å illustrere hvordan kultur kan oppstå og/eller forandres i barnehagen. Barna, miljøet, foreldrene, personalet er

alle med i disse transaksjonsprosessene og vil påvirke hverandre gjensidig. Der det er påvirkning så vil det kunne skje en utvikling. Er førskolelærerne åpne og mottagelige så vil de innenfor en slik modell eller tankesett kunne både bli påvirket av barnas kultur og igjen bli påvirket kulturen til barna. Å legge til rette for barnas kulturtilhørighet i et slikt perspektiv tror jeg blir mer som å erfare, utforske og undre seg over kultur, tilhørighet og identitet sammen med barna. Samt å se på kultur som noe som ikke er statisk men at vi, både voksne og barn, er med på å forme kulturen.

Fire av fem informanter nevner foreldresamarbeid som den viktigste oppgaven de har med tanke på tilrettelegging av dobbel kulturtilhørighet i barnehagen. ”Foreldrene er det viktigste en har i den gode barnehagen” (Becher 2006: 59). Her kan vi også se på transaksjonsmodellen og hvordan den prøver å se barnet i et helhetlig lys. For det er ikke bare i barnehagen at kulturtilhørighet utvikles. Hjemmet er jo barnets primære arena. Transaksjonsmodellen legger vekt på viktigheten av at det er godt samarbeid mellom barnets forskjellige arenaer for å få den beste utviklingen for barnet (Drugli, 2010).

Førskolelærerne i undersøkelsen er opptatte nettopp av hvordan samarbeidet mellom foreldre og barnehage kan være til det beste for utvikling av barnets doble kulturtilhørighet. Jeg mener at det er viktig å anerkjenne foreldrene og deres kunnskaper om barnet og om kulturen som familien tilhører. Det blir som Informant E sa: ”(...) voksne gir barna og foreldre friheten til å velge hva som er godt for deres barn uten å komme med fasit svar hele tiden”. Jeg tror dette er viktig å ha med seg. ”Riktige” fasitsvar tror jeg er heller en sjeldenhet og ved å anerkjenne foreldrene og deres kunnskaper så hever vi også barnet og handler ut i fra det beste for barnet.

Når det gjelder midler så sa fire av fem at de ikke har fått de midlene eller ressursene de ønsker seg med tanke på å legge til rette for kulturtilhørighet. Det synes jeg er synd for det er syndelig at informantene har gjennomtenkte ønsker og planer for dette temaet. Nå er det jo slik at i barnehagehverdagen så er det ofte lite midler og mange barnehager kan slite med økonomi. Dessverre så ser det ut til at dette temaet ikke har blitt prioritert av de som styrer budsjetter i informantenes barnehager. På den andre siden så synes jeg at informantene har vært reflekterte over tema, har vist kunnskaper og ikke minst evne og vilje til å arbeide med

dette ute i barnehagene sine. Jeg tror at til syvende og sist så er det dette som teller mest; engasjerte førskolelærere som ser barnet og foreldrene.

Jeg gikk tilbake til begynnelsen av oppgaven og så på det jeg hadde skrevet i førforståelsen min og ser enda bedre nå nødvendigheten av å være klar over sine egne fordommer. Jeg satt på en førforståelse av at flere barnehager til for eksempel Eid og Jul børstet støvet av det de anså som flerkultur og viste det fram da. Gjennom undersøkelsene mine så ser jeg at det ikke stemmer overens med virkeligheten i de barnehagene informantene arbeider i. Ja, de markerer Eid og Jul de også, men informantene er reflekterte og engasjerte i kulturtilhørighet og kulturell identitet. Det kan skorte på midler, tid og satsning på tema fra ledelsen som i barnehagen til Informant A, men interessen, kunnskapen og erfaringen er der. I barnehagen til Informant E var for eksempel kulturtilhørighet og identitet noe som barnehagen så på som naturlig og en del av hverdagen.

Jeg tror at det er store variasjoner i barnehager på hvordan førskolelærere arbeider med å legge til rette for minoritetsspråklige barn sin doble kulturtilhørighet. Jeg synes allikevel at på grunnlag av hva jeg har lært av informantene så kan jeg si at noe av det viktigste en førskolelærer kan gjøre for å legge til rette for dobbel kulturtilhørighet er å se barnet og anerkjenne barnet som en aktiv part i sin egen utvikling. Tar førskolelæreren seg tid til å bli kjent med barnet og barnets foresatte så tror jeg man på langt vei vil bedre forstå barnet og har da ett bedre grunnlag for å støtte barnet i dets utvikling av dobbel kulturtilhørighet.

Ett tankekors for denne oppgaven og problemstillingen er at både informantene og jeg har ganske ensidig fokus på den ene kulturtilhørigheten til de minoritetsspråklige barna. Jeg tror det er lett å glemme at barnehagen skal også være med på å støtte den norske kulturtilhørigheten som jo gjør at kulturtilhørigheten blir *dobbel*. I svarene fra informantene så er det kun en informant som har skrevet om hvordan å støtte opp under den norske delen av kulturtilhørigheten. Her sa informanten at barna deltar på lik linje i alle markeringer og norske tradisjoner og at de også for eksempel ser på bilder fra Norge som fra andre land barnet har tilhørighet til. Jeg prøver å gå i meg selv for å finne noen grunner til hvorfor vi ofte automatisk fokuserer mest på den andre kulturtilhørigheten enn den norske når vi har med minoritetsbarn å gjøre. Det kan ha noe med at det vi gjør til daglig i barnehagen er liksom

hverdagen vår. Vi forteller eventyr, vi synger sanger, vi går på tur i nærmiljøet, vi formidler om jul, påske, 17. mai og det er jo vanlig for oss. Kanskje vi trenger å snu dette på hodet og se at dette er en del av den norske kulturtilhørigheten til de minoritetsspråklige barna og for foreldrene så kan dette satt på spissen kanskje være eksotisk? Er det mulig at vi trenger å se med nye øyne på det ”vanlige og hverdagslige” i barnehagen, at dette er formidling av kultur? For minoritetsspråklige barn blir jo dette kanskje en del av deres doble kulturtilhørighet. Det de gjør og erfarer hjemme kan jo være *hverdagslig og vanlig* for dem. Det å prøve å ta andres perspektiver kan gjøre at vi forstår hverandre bedre og at vi også lærer noe om oss selv.

8.0 AVSLUTNING

8.1 Hva fant jeg ut?

Jeg fant ut om mange ulike måter som en førskolelærer kan støtte minoritetsspråklige barns utvikling av dobbel kulturtilhørighet på. Foreldresamarbeid, prosjektarbeid, bruk av estetiske fag, markeringer av høytider, for bare å nevne noen av måtene førskolelærere kan arbeide med dette i barnehagene. Overraskende nok er det bare en informant som nevner veiledning av det øvrige personalet og en annen som nevner kursing av personalet. Det er derimot stor enighet om at de trenger ekstra personal ressurser, gjerne i form av tospråklige assistenter, for å bedre kunne arbeide med dobbel kulturtilhørighet. Et svar som jeg ikke hadde forventet men som jeg i ettertid mener jeg burde ha sett for meg var Informant E sin observasjon av barna som leker i dukkekroken og leser dua/takkebønn. Noe av det viktigste i barnehagen er jo barnas lek. Vi som arbeider i barnehagen kan lære mye om barnet ved å observere det i lek. Lillemyr (2001) sa jo at i leken så kan barnet utforske impulser i ett trygt miljø. Sett i sammenheng med rammeplanen der det står at man skal ha vekselspill mellom formidlig og barns egen aktivitet, så våger jeg å påstå at barns egen aktivitet er så å si synonymt med lek. Barn leker og gjennom leken lærer de og de kan også spille ut sine erfaringer. Nå står det så klart for meg at for å kunne støtte den doble kulturtilhørigheten så bør vi også se på leken og de signalene barnet gir oss gjennom sin lek.

Det jeg ikke fant ut like mye av er noe som jeg mener er viktig i vesentlig grad for å kunne være med å støtte kulturtilhørighet. Nemlig hvordan vi skal forstå begrepene dobbel

kulturtilhørighet og kulturell identitet. Jeg valgte fra begynnelsen av å spørre om hva førskolelærene legger i disse begrepene. Jeg mener at begrepsforståelse er viktig for å kunne arbeide med et slikt tema. For å kunne for eksempel sette mål så burde personalet sitte på tilnærmet like forståelser rundt begrepene mener jeg. Eller i alle fall å være klare over at de sitter med ulike forståelser. Det viste seg at informantene satt på mange ulike forståelser og la ulike meninger i disse begrepene. Dette skulle jeg gjerne vite mere om og hadde jeg hatt mer tid og større plass i oppgaven så ville jeg ha prøvd å finne ut mere om dette. Her tenker jeg både i litteraturen og også kanskje med oppfølgningsspørsmål til informantene.

Ett annet fenomen som jeg skulle ønske jeg kunne undersøke mer om er hvordan vi arbeider i barnehagen med å støtte den norske delen av minoritetsspråklige barns kulturtilhørighet. Er det slik at vi trenger å bli mer beviste på dette i barnehagen?

Dalland (2007) sier at avslutningen i en studentoppgave er ofte den svakeste delen. Jeg vil si meg enig med Dalland nå når jeg leser igjennom avslutningen min. For min del så ser jeg at jeg kunne ha prøvd å samle trådende enda mer. Jeg føler også at det dukket opp spennende temaer underveis som det var vanskelig å ikke sette for mye fokus på og heller prøve å holde meg til problemstillingen. Det jeg i alle fall kan si nå med sikkerhet er at jeg ikke føler meg ferdig med dobbel kulturtilhørighet og jeg er veldig takknemlig for informantene som gjorde at jeg brenner enda mer for dette etter at de har delt av sine erfaringer og kunnskaper med meg.

8.2 Utviklings – og læringsutbytte

Det første jeg vil si her er at jeg har lært at metodevalg har en større innvirkning på oppgaven enn det jeg først trodde. Med skriftlig intervju så måtte jeg virkelig jobbe med spørsmålene i forkant for å se om jeg spør om det jeg faktisk ønsker svar på. Da jeg fikk inn svarene og skulle bruke de i oppgaven så var det mer tidkrevende enn det jeg hadde først tenkt. Svarene skal kobles til teori og dette skal jo drøftes. Det å prøve å tviholde på den røde tråden i oppgaven var til dels vanskelig når det var så mange interessante veier som åpnet seg underveis! Det var en faktor jeg ikke hadde regnet med. Jeg er likevel fornøyd med resultatet av undersøkelsene mine. De skriftlige intervjuene ble mer informasjonsrike enn jeg hadde

håpet på. Jeg tror det er viktig å være klar over at jeg nok var heldig her med informantene mine. Jeg kunne ha fått tilbake svarene kun i stikkordsform.

I tillegg så har jeg fått erfare hvordan en kvalitativt orientert metode har påvirkning på resultatene. Selv om jeg også har hatt mulighet til, og delvis gjorde underveis, å kvantifisere data. Eksempelvis med å fremstille svarene som ”fire av fem førskolelærere sa at”. Dalland (2007:85) sier at det også i kvalitative undersøkelser kan være elementer av kvantifisering. Det er imidlertid gjennom de unike kvalitative betraktningene til informantene som jeg følte at jeg fikk best forståelse.

Jeg har vært så privilegert at jeg har fått ett innblikk i fem informanters tankesett om temaet dobbel kulturtilhørighet og fått erfart hvor mye refleksjon, erfaring og kunnskaper de sitter med. Det gjør meg ydmyk og motivert til å bli en så god førskolelærer som jeg kan bli.

9.0 LITTERATUR

- Becher, Andreassen, A. (2006). *Flerstemmig mangfold. Samarbeid med minoritetsforeldre*. Fagbokforlaget
- Bronfenbrenner, U. (1992). *Ecological system theory*. I: Vasta, R (red) *Six theories of child development*. London: Jessica Kingsley Publishers. I: Drugli, M.B. (2010). *Liten i barnehagen. Forskning, teori og praksis*. Cappelen Damm AS
- Drugli, M.B. (2010). *Liten i barnehagen. Forskning, teori og praksis*. Cappelen Damm AS
- Eidhamar, L. G. (2002): *Små mennesker – stort mangfold. Religioner og livssyn i barnehagen*. Høyskoleforlaget AS
- Friedman, J. (1994): *Cultural Identity and Global Process*. London: Sage.
- Hall, S. (1990). *Cultural Identity and Diaspora*. I: Rutherford, Jonathan (ed) *Identity: Community, Culture, Difference*. London: Lawrence and Wishart.
- Høigård, A., *Barns språkutvikling*, s 151, Universitetsforlaget 2006
- Jensen, I. (2001). Når den faglige identitet er national. I: *Psyke og Logos. Nr 1, 2001* Årgang 22
- Jensen, I. (2003). The practice of intercultural communication. I: *Journal of Intercultural Communication*. Nr 6 februar 2003. <http://www.immi.se/intercultural>. sist tilgang 16.11.11.
- Kunnskapsdepartementet (2006) *Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*.
- Lillemyr O. F. (2001) ”*Lek på alvor*”, 2 utgave Universitetsforlaget, 3 opplag 2006
- Moen, K.H. (2004). ”*Nærmiljø og samfunn i barnehagen*”. Oslo: Universitetsforlaget.
- Paulsen, B. (1994) ”*Det skjønn*”. Gyldendal Norsk Forlag AS
- Sameroff, A.J. (2000). *Developmental systems and psychopathology. Development and psychopathology*, 12, 297 – 312. I: Drugli, M.B. (2010). *Liten i barnehagen. Forskning, teori og praksis*. Cappelen Damm AS

Skodvin, A (2006) Lev Semjonovitsj Vygotskij: Utvikling i kulturhistorisk perspektiv. I:
Guldbrandsen, M (red) *Oppvekst og Psykologisk utvikling. Innføring i psykologiske
perspektiver*. Oslo: Universitetsforlaget

Skoug, T. (1989): *"Tokulturelt arbeid i barnehagen"*. Vallset: Opplandske bokforlag.

10.0 VEDLEGG

10.1 Forespørsel sendt per e – post om deltakelse i undersøkelsen

XXX
XXX
XXX

Dato: 13. oktober 2011

Forespørsel om spørreundersøkelse

Jeg går på 4. studieår på førskolelærerutdanningen, som jeg tar desentralisert ved Høgskolen i Nesna. Jeg skal i denne forbindelse skrive en fagoppgave i pedagogikk. Jeg har valgt å skrive om minoritetsspråkligbarns doble kulturtilhørighet. I Rammeplan for Barnehagens Innhold og Oppgaver så står det i kapittel 2.6, Barnehagen som kulturarena, at personalet skal støtte opp under den doble kulturtilhørigheten. Men hvordan? Hvordan gjøres dette praktisk ute i barnehagene? Hva er det barnehagene ser på som viktig i dette arbeidet?

Jeg må innhente data til oppgaven da fagoppgaven er et forskningsarbeid. Jeg har valgt å lage en undersøkelse som jeg vil sende til flere førskolelærere i X kommune.

Jeg håper at førskolelærerne i deres barnehage vil ta seg tid til å svare på disse spørsmålene. Jeg vil sende ut undersøkelsen så snart jeg får tilbakemelding på om det er førskolelærere i deres barnehage som ønsker å delta i undersøkelsen. Det er ønskelig å få inn svarene i utgangen av uke 43. Alle barnehager og respondenter vil bli sikret anonymitet. Som student ved Høgskolen i Nesna så har jeg også taushetsplikt. Å få inn svar på spørsmålene vil i stor grad hjelpe meg i dette arbeidet. Jeg håper på positiv respons.

Oppgaven skrives av meg og vedlagt er et informasjonsskriv fra Høgskolen i Nesna som bekrefter at vi skal gjennomføre undersøkelser i forbindelse med fagoppgaven i pedagogikk. Min Veileder er X: kan treffes på e - post: X, hun er også vår faglærer i pedagogikk. Dere må gjerne ta kontakt med meg dersom dere har noen spørsmål angående dette.

Mob: , E – post:

Mvh

XXX

Student

XXX

Faglærer

___ 2 eller flere

7. Hvilke språk er representert på avdelingen når det gjelder

a) Barn

Noter ned de språkene som er representert:

b) Assistenten

Noter ned de språkene som er representert:

c) Pedagoger

Noter ned de språkene som er representert:

Kulturtilhørighet

1. Hva forstår du med begrepet "Dobbel Kulturtilhørighet"? Kan du komme med eksempler?
2. Hva forstår du med begrepet kulturell identitet? Kan du komme med eksempler?
3. Hvordan vil du si at avdelingen arbeider med vekselspill mellom formidling og barns aktivitet når det gjelder kulturell identitet? Kan du fortelle om dine erfaringer?
4. Kan du fortelle om minst tre forhold i avdelingens arbeid som du mener er viktig for utviklingen av minoritetsspråklignbarns doble kulturtilhørighet?
5. Fortell hva du anser som den viktigste oppgaven du har med tanke på å legge til rette for minoritetsspråklige barns doble kulturtilhørighet? Kom gjerne med eksempel.
6. Opplever du at barnehagen har fått nødvendige midler for å arbeide med minoritetsspråklig barns doble kulturtilhørighet? Midler kan være for eksempel ekstra personal ressurser, penger eller andre ressurser som kan være relevant i arbeid med dobbel kulturtilhørighet.
 - a) Dersom ja; kan du nevne hvilke midler.
 - b) Dersom nei; hvilke midler kunne du tenke deg?

Tusen takk for hjelpen!